

AMERIKA ESPERANTISTO

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

*Esperanto &
Travel*

*Council of
Europe*

*Don Giovanni
kaj Mi*

**MAR-APR
1956**

AMERICAN ESPERANTO MAGAZINE

(*Amerika Esperantisto*)

Official bimonthly publication of the
ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA, Inc.
114 West 16 St., New York 11, N. Y.

EDITORIAL STAFF

Editor: G. Alan Connor. *Co-Editors:* Dr. William Solzbacher, Doris T. Connor, Myron R. Mychajliw.

SUSTAINING BOARD OF EANA

Dr. Luella K. Beecher, Dr. F. W. Breth, Allen L. Brown, A. M. Brya, John Burt, Carl W. Childress, C. C. Cummingsmith, S. M., Preston Davis, Jr. Dr. Lee-Min Han, Allan Hutcheon, Horace C. Jenkins, Dr. Francis A. Kubeck, Katherine Muttart, Merrill E. Muttart, Bertha E. Mullin, Paul E. Nace, George Hirsch, Bertha F. Sloan, Harold S. Sloan, Dr. W. Solzbacher, Mazah E. Schulz, Virgil Whanger.

CONTENTS – ENHAVO

Esperanto – Language of World Travel	35
Esperanto and the Council of Europe	38
Esperanto in Action Around the World	41
Esperanto in the Schools	44
Even the Blind Can See the Merit of Esperanto . . . <i>J. Henry Kruse, Jr.</i>	46
Editorial in "Life" and Facts of Life <i>Doris T. Connor</i>	47
Rezolucio Kontraŭ Misuzo de la UEA Statuto <i>G. Alan Connor</i>	48
Nia Konkurso pri Varbado de Novaj Membroj	49
"La Infanoj de la Mondo" – Japana Eldona Entrepreno.	50
Don Giovanni kaj Mi <i>George H. Perrine</i>	51
La Ilustrita Vortaro de Easperanto <i>Donald R. Broadribb</i>	55
Esperanta Kroniko	58
Niaj Pioniroj	60
Komentoj pri I.V.E. <i>Francisco Azorin</i>	61
Deziras Korespondi	62

Bildo sur kovrilo: Asfodeloj inter Betuloj – Signo de Printempo

Subscriptions in the United States and Canada: \$3.00 per year.
Jarabono eksterlande por kalendara jaro: \$1.50 aŭ egalvaloro.
Gratis to Members of the EANA.

Regular Membership in EANA – \$5.00 per year. Patron – \$10.00.
H. S. or College Student & Armed Forces – \$3.00 per year.
Sustaining Board – \$3.00 or more per month.

AMERIKA ESPERANTISTO

Vol. 70

MARCH-APRIL 1956

Nos. 3-4

ESPERANTO – LANGUAGE OF WORLD TRAVEL

How To Get More Fun Out Of Your Trip Abroad

MANY of our readers will have seen the interesting March 1956 issue of "Holiday" magazine with the excellent article, "One World Language – Esperanto", by Dr. Mario A. Pei, Professor of Romance Philology at Columbia University and author of such books as "The World's Chief Languages" and "The Story of Language".

Some will also have heard the effective interview with Professor Pei on Esperanto which went over a large number of radio stations affiliated with the American Broadcasting Company, in the "New Sounds for You" program, on February 21.

"One of the best uses you can make of your spare time is to master another language. Esperanto, the only truly international tongue, is the easiest of all to learn, will help you with others, and will be an immense aid in your travels." This simple and forceful opening statement in the "Holiday" article is backed up by a great deal of useful information and by a practical introduction to Esperanto conversation. While much of what Professor Pei explains is well-known to members of the Esperanto movement, it is good to know that, as a result of the "Holiday" article, a large section of the general public has an opportunity to become acquainted with some basic facts about Esperanto as a practical and easy-to-learn world interlanguage.

The article in "Holiday" opens with a full-page picture showing Professor Pei doing "homework" for his article behind an impressive array of dictionaries of many tongues, holding in his hands an opened copy of the book, "Esperanto: The World Interlanguage", by Connor-Solzbacher-Kao. One of the books on the photograph is Pei's "The World's Chief Languages", which contains not only a wealth of information on languages in general, but also a fairly detailed (29-page) introduction to Esperanto by G. Alan Connor and Doris Tappan Connor.

Dr. Pei repeatedly points out in his "Holiday" article that Esperanto is not as widely known and used in America as in Europe. This is, of course, entirely true. One might add to Europe large sections of Latin America (Brazil has the world's largest national Esperanto organization), and the Far East.

There are good reasons for this situation, and there are equally good reasons for the assumption that matters will change before too much time goes by. In the past, the need for a neutral interlanguage in travel was felt less acutely on the North American continent than almost anywhere else. The vast continent can be crossed from Vancouver to Miami, from Texas to Alaska, from Los Angeles to Halifax, without any need for a language other than English. In Europe, however, a railroad trip from London to Oslo – which is only 1,308 miles via Hook of Holland, Ham-

burg, and Copenhagen – takes the traveler through six countries and the territory of six languages. If you take the famous Simplon-Orient Express from Paris to Istanbul, a distance of only 1,881 miles, you pass through another six countries and the territory of seven languages, none of them identical with any of the languages encountered on the London-Oslo run.

Perhaps it was no mere coincidence that the first Esperanto organization and the first Esperanto periodical in North America originated in Montreal, a city where an English-speaking minority lives in the midst of a French-speaking majority and where language problems similar to the ones existing in Europe are encountered rather frequently.

Before World War II, American travelers overseas belonged largely to two groups: (1) the wealthy, who patronized de luxe hotels where waiters and bellboys had to know some English and who frequently traveled with conducted tours for which English-speaking guides were hired, and (2) immigrants and second-generation Americans who went to visit "the folks in the old country," which might be Italy, Poland, Germany, Norway, or Greece, whose language was, of course, familiar to them. Neither group was greatly inconvenienced by language difficulties.

In recent years, however, there has been a tremendous democratization of travel. Millions of Americans who do have to budget their resources have taken to overseas travel. Many of them stay away from the plush establishments where they would mostly meet other Americans, and go to the kind of hotels and modest guesthouses which the "natives" use. Even such economical means of transportation as the bicycle and the canoe and such austere overnight accommodations as youth hostels and canvas tents have become popular with increasing numbers of Americans. Many are no longer content to "do" the cathedrals, museums, chateaux, and night clubs, but want to meet the *people* and find out how they live and what they think. This raises the language problem acutely and painfully.

Experience has shown that a knowledge of Esperanto is an extremely useful part of your travel equipment. Of course, if you plan to visit just one foreign country, a good knowledge of the language of that particular country is the best asset you can have. But do not have any illusions about what a *good* knowledge means. Everyone has some friend or relative who had studied French or Spanish in school and found himself rather helpless when he went to France or Mexico. It takes more than a few years in high school to carry on an intelligent conversation with a native speaker. Esperanto is not only five to ten times easier to learn than any national tongue, but it is also "neutral". Being nobody's mother tongue, it establishes a basis of equality among those who speak it. If you try to speak French with a Frenchman, his rapid-fire speech, full of idioms and terms which you may never had heard, will create difficulties – unless you have made a long and thorough study of French and accumulated years of practical experience. If you converse with the same Frenchman in Esperanto, he will be speaking a language not his own. This means that he will probably speak more slowly and more distinctly. That he will choose simple words and short sentences. The result may be that you understand him better, even though your knowledge of Esperanto

may be no better than your knowledge of French.

This does not mean that even a smattering of French or Spanish or German or Greek will not be useful when you visit the countries concerned. If you are planning a trip to France – by all means, go ahead and brush up your French if you have learned any. It will help. But have no illusions about the number of language problems which it will *not* solve. And if your trip includes visits to five, six or seven countries, a learning of a smattering of all the languages spoken there will obviously not be possible for the average traveler.

If you travel abroad and know Esperanto, you do not have to rely on chance meetings with people who wear the green star of Esperanto in their lapel. You can use the services of the “delegates”. There are about 2,100 of them in about 65 countries. Information about this service may be secured from the Esperanto Association of North America. If you belong to some specialized Esperanto organization – professional, scientific, religious, special interest, – your national headquarters will supply you with a list of representatives who will do their best to help you and to put you in touch with the kind of people you would like to meet. Such organizations exist for teachers, physicians, scientists, sociologists and social workers, railroad employees, post office employees, trade unionists, boy and girl scouts, young people, Catholics, Protestants, Quakers, Buddhists, stamp collectors, nature friends, world federalists, etc.

In ever increasing numbers, airlines, railroads, steamship companies, city administrations, and chambers of commerce have published informative booklets and folders in Esperanto. In several countries, Esperanto is being used in timetables and train guides. In other countries – Italy and Switzerland are in the lead in this field – the government-controlled radio uses Esperanto in shortwave broadcasts aimed at attracting tourists and telling them how to benefit most from their trip. Several governments – Australia, Denmark, and the Netherlands, for instance – have produced motion pictures with text in Esperanto describing the beauties of their countries to would-be visitors. Travel agencies, ticket offices, department stores, and restaurants in an ever-growing number of cities and countries display the sign *Oni parolas Esperante* (“Esperanto Spoken”).

Not a word has been said in this article of the tremendous results which *could* be obtained if Esperanto were used in world travel on a much larger scale. Some of these possibilities will be obvious to every reader.

A realistic appraisal of the *present* situation and of the *facts* based on actual experience fully justifies what Professor Mario A. Pei says in “Holiday” magazine: “... the practical value of Esperanto is large – out of proportion, perhaps, to the number of people who speak it.... Esperanto is a practical tourist language, which will help you in the most unexpected places. So, *Lernu paroli Esperante.*”

ESPERANTO AND THE COUNCIL OF EUROPE

MEETING in Paris on January 25, 1956, the Committee on Cultural and Scientific Questions of the Council of Europe unanimously endorsed a "motion for a recommendation" proposing an official experiment in the teaching of Esperanto. The motion had been introduced in the Consultative Assembly at Strasbourg last October and had been signed by 14 members of the Assembly from five countries. The Committee on Cultural and Scientific Questions elected Mrs. Rehling, a Member of the West German Bundestag (Parliament), as *rapporteur*. She had been one of the original signers. It will now be her duty to present a favorable report to the Consultative Assembly, probably at its next session in May. A "recommendation" requires a two-thirds majority of representatives present and voting (by roll call). A simple "resolution" would require only a majority vote.

The motion, if adopted, will then be communicated by the President of the Consultative Assembly to the Committee of Ministers of the Council of Europe, which consists of the Foreign Ministers (or some other Cabinet Minister designated for this function) of all Member Governments. The Committee of Ministers will have to make the final decision and take action to carry it out.

The following is the text of the document presenting the motion which has now been unanimously endorsed by the Committee on Cultural and Scientific Questions:

COUNCIL OF EUROPE

18th October, 1955

Doc. 433

Consultative Assembly Seventh Ordinary Session

Teaching of the International Language Esperanto

Motion for a recommendation

presented by Mr. JONES, Mme. REHLING
and a number of their colleagues.

The Assembly

in consideration of the fact, that the linguistic difficulties prevent a better understanding between the European peoples and the development of a European solidarity,

of the fact, that because of its facility and political neutrality, the international language Esperanto would possibly be an acceptable solution to reduce the linguistic obstacles;

Recommends to the Committee of Ministers to organise experimentally the official teaching of the international language Esperanto in one voluntary class (to pupils 11 to 14 years of age) in one school in each of the following member states: France, Germany, Great Britain, Italy and Netherlands.

After one year of studies the pupils will be assembled at Strasbourg. The Committee of Cultural and Scientific Questions will submit to the Consultative Assembly a report on the results which will have been obtained.

signed: JONES, REHLING, BICHET, BOGGIANO PICO,
DELBOS, EBNER, ERLER, DE FÉLICE, LÜTKENS,
PINTON, POPPLEWELL, STRÖM, THOMSON, WEBER.

A.78 (1955)

A.24.366

All the fourteen signers are members of their respective national parliaments, and several are former Cabinet Ministers. Four of them repre-

sent France, four the German Federal Republic, three the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, two Italy, and one Norway. Their names and titles are: Rt. Hon. David T. Jones, Member of Parliament, Great Britain; Frau Rehling, Member of the Bundestag, Germany; M. Bichet, Member of the National Assembly and former Cabinet Minister, France; Senator Boggiano-Pico, Member of the Italian Senate and Vice President of the Consultative Assembly of the Council of Europe; Yvon Delbos, Member of the National Assembly, former Foreign Minister, former Minister of Education, and former Minister of Justice, France; S. Ebner, Member of the Chamber of Deputies, Italy; H. Erler, Member of the Bundestag, Germany; M. de Félice, Member of the National Assembly, France; H. Lütken, Member of the Bundestag, Germany; Senator Pinton, Member of the Council of the Republic, France; Rt. Hon. Popplewell; Member of Parliament, Great Britain; H. Ström, Member of the Storting, Norway; Rt. Hon. George M. Thomson, Member of Parliament, Great Britain; Frau Weber, Member of the Bundestag, Germany.

In order to make it easier for members of the Consultative Assembly to judge the merits of the Esperanto proposal, a large Esperanto Exhibition will be held in the Headquarters Building of the Council of Europe in Strasbourg when the next session convenes in May.

Guy Mollet, who is now Prime Minister of France and was until recently President of the Consultative Assembly of the Council of Europe, gave his full support to the plan for the Esperanto Exhibition as well as to the fourteen-member proposal for an official experiment in Esperanto teaching. The following is a translation of a letter which he sent to Pierre Petit, Vice President of the French Esperanto Association and initiator of the Exhibition idea:

Paris, November 22, 1955

Dear Sir:

In my letter dated October 26, I advised you that I had approached the Secretary-General of the Council of Europe regarding your request for authorization to hold an Esperanto Exhibition in the Headquarters Building of the Council of Europe in May 1956.

It gives me great pleasure to inform you now that Ambassador León Marchal has just let me know that he has given his approval to your proposals. I thought it might be useful to send you a copy of the letter which I received from him about this.

Please get in touch with the Secretary-General's office about the practical details for putting the plan into effect. I need not tell you that it will be a great pleasure for me to pay a visit to the Esperanto Exhibition next May.

(signed) Guy Mollet

President of the Consultative Assembly, Council of Europe

This was not the first time that Prime Minister Guy Mollet showed his interest in Esperanto. On May 29, 1955, he delivered a significant speech at the French Esperanto Congress at Arras. Speaking in his double capacity as Mayor of Arras (many political leaders in France are mayors of their home towns) and as President of the Consultative Assembly of the Council of Europe, he declared:

"I am convinced that your language makes it possible for you to understand one another. I should like to see Esperanto become important enough to be really the language which we need in the Council of Europe.

There may be difficulties... But organizations such as yours must intensify their efforts if they are to be successful... I am in complete agreement concerning the experiment proposed by M. Petit and have promised to support it... I want to encourage you to continue your work, and I am glad to have had the pleasure of attending your Congress."

In his speech at the Arras Esperanto Congress, President (now Prime Minister) Mollet pointed out that the language problem has repeatedly caused serious trouble in the Council of Europe. French and English are the only official languages of the Council, he recalled; speeches in German and Italian are permitted, but only their French or English translations are official in the records. President Mollet mentioned one incident when the chairman of a meeting was unable to enforce proper procedure, because of language difficulties. A delegate from the Saar was speaking when he was suddenly interrupted by a German delegate. Both spoke German so fast and with so much excitement that no one, except the Germans and the Saar delegates, was able to follow. The English-speaking chairman had no idea what the fight was about and found it impossible, therefore, to make a ruling. "Since then", M. Mollet said, "the question has been in dispute, and no solution has been found yet. Obviously, if everyone could have spoken in a common language, matters would have been worked out fast."

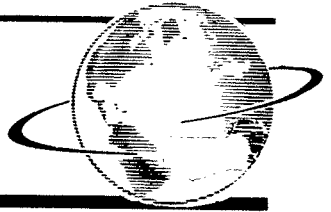
Action taken in favor of Esperanto in the Council of Europe, largely at the initiative of Pierre Petit in France and Dr. Wilhelm Herrmann in Germany, is along the lines recommended in the UNESCO resolution of 1954, which, in its fourth point, "takes note that several Member States have announced their readiness to introduce or expand the teaching of Esperanto in their schools and higher educational establishments, and requests these Member States to keep the Director-General informed of the results attained in this field."

The Council of Europe has at present fifteen members: France, Britain, Italy, the German Federal Republic, Belgium, the Netherlands, Luxembourg, Denmark, Sweden, Norway, Iceland, Ireland, Turkey, Greece, and the Saar. Austria has recently applied for membership. This means that all European countries outside the iron curtain, with the exception of Spain, Portugal, Finland, and Switzerland, are members. The Consultative Assembly consists of 132 members elected by the different national legislatures, according to each country's population. The number of representatives ranges from three (for Luxembourg, Iceland, and the Saar) to 18 each for the Big Four (France, England, Germany, Italy).

JARMILOJ PASAS. A world history – from the first emergence of man to modern times. Originally written in Esperanto by H. Haefker. In it you will find facts and comments of absorbing interest not to be found in other popular histories. It is a unique book of its kind. With maps and illustrations, 506 pages, 6½" x 9½", 2-inches thick, it is beautifully bound in art covers and serves as a fine advertisement of Esperanto. This book belongs on the table of every Esperantist. Priced at \$4.00 (for members of EANA only \$3.60). Order it now while it is still in stock.

ESPERANTO IN ACTION AROUND THE WORLD

The new President of Brazil, Dr. Juscelino Kubitschek de Oliveira, who visited the United States in early January, is well known as a friend of Esperanto. A little over a year ago, as Governor of the State of Minas Gerais, he sent a message of greeting and encouragement to a ceremony at Belo Horizonte where 103 graduates of Esperanto classes were awarded their diplomas.

In Buenos Aires, large numbers of Boy Scouts attended a lecture on Esperanto by Dr. A. Quiña Gonzáles, President of the Catholic Esperanto Association of Argentina.

A shipbuilding engineer from Egypt, Mohammed Youssef, recently made an extended business and study tour through Europe, visiting ship yards, business firms, and the headquarters of various organizations. He used Esperanto with outstanding success. While in the Netherlands, Mr. Youssef also participated in a discussion with experts on Islamic theology from the Netherlands and Pakistan. On this occasion, too, he spoke in Esperanto.

The UNESCO Courier, a monthly magazine published by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization in English, French, and Spanish, carries on the "Letters to the Editor" page of its January 1956 issue two letters referring to Esperanto.

Feliĉan Novan Jaron, which is the Esperanto version of "Happy New Year", was one of the wishes on the first page of the New Year's issue of the International Editions of Newsweek magazine (January 2, 1956).

The Voice of America broadcast an interview about Esperanto with Professor Mario A. Pei of Columbia University in its one-hour English program, "Panorama USA," on Friday, March 2, 1956. It was the same interview which had gone over the stations of the ABC network (American Broadcasting Company) on February 21.

An International Exhibition of Children's Art, recently held at Rochester, England, as a result of efforts undertaken by the Esperanto club of a local school, became unexpectedly a spectacular event. What was originally intended as a small classroom exhibition of art work by Esperanto pen pals, developed into an exhibition which attracted the attention of television, radio, and the press. More than one thousand pictures and drawings by school children from twenty-six countries were displayed. Representatives of several foreign embassies were present when the County Education Officer opened the exhibition. The affair was featured on television, on a British radio program, and even on one of the overseas broadcasts of the British Broadcasting Corporation.

The new mayor of Burnley, a city of 90,000 in Lancashire, England, Miss Ada Proctor, told a reporter of the *Burnley Express and News* that she has taken an active interest in Esperanto for many years and that this was closely linked with her general interest in international affairs.

"Functional Equations", a specialized mathematical journal, is one of many scholarly periodicals in Japan which publish articles or summaries in Esperanto. One of the latest was *Fundamentaj teoremoj de la teorio de ordinaraĵ diferencialaj ekvacioj* (Fundamental Theorems of the Theory of Ordinary Differential Equations) by M. Hukuhara.

To promote better understanding between Frenchmen and Germans, via Esperanto, a summer exchange for young people in the 16-25 age group is being organized. In the first two weeks of August 1956, one hundred young Frenchmen who know Esperanto will live as guests in German families. They will then return to their homes, each of them taking with him an Esperanto-speaking member of the host family, so that in the second half of the month one hundred young Germans will be living in French families.

32 non-commissioned officers and soldiers of the Norwegian Army are studying Esperanto in a class taught by Lieutenant O. Nicolaisen.

The Necchi Sewing Machine Corporation in Pavia, Italy, named its latest electrical sewing machine by the Esperanto name of *Supernova*. Previous models were called – also in Esperanto – *Nova* and *Mira*.

"Esperanto is Easy", an article by William D. Ryan, which appeared in April 1955 in the *Catholic Digest* (St. Paul, Minnesota), was published in January 1956 in the Spanish Edition of the periodical, *Lo Mejor del Catholic Digest*.

The National Network (Chaîne Nationale) of the French Government's Radio and Television Organization (RTF) began a new series of Esperanto lessons in October 1955. M. Delaire, of Orleans, who is in charge of instruction, was also interviewed on the air about the subject, "Esperanto and Intellectual Exchange in Modern Life."

A famous Japanese surgeon and obstetrician, Dr. Hideo Shinoda, recently not only used Esperanto for lectures at various European universities and medical schools, but even performed a difficult cancer operation on a patient at the Gynecological Hospital of the University of Hamburg, using the services of an Esperanto-speaking assistant for communicating with the German physicians and nurses in the operating room.

A Danish journalist, G. Norgaard Jepson, sent by his newspaper, the *Silkeborg Avis*, to the Netherlands, found Esperanto an excellent means of obtaining the information which he needed. His assignment was to get the story of the new lands won from the sea in the Zuiderzee area and also the story of how the enormous damage done by the great flood of 1953 had been repaired. Since he did not know Dutch, and Danish is not studied in the Netherlands, he used Esperanto with great success. His articles were written on the basis of information which he secured by the use of Esperanto.

"Mozart in Italy" was the subject of a radio program in Esperanto broadcast on January 27 over Radio Rome, on the occasion of the Mozart Bicentennial. "Sicily in Spring", "Roman Fountains", "Walks in Naples", "Madame de Staël and Her Visit to Italy", "Tarquinia – An Etruscan City" were subjects of other recent Esperanto shortwave programs from Rome. The International Service of the Italian Radio broadcasts in Esperanto twice a week, every Wednesday and Friday.

"Esperanto" Champagne is again available in France. It comes from the champagne caves of Jacques Chance, at Mailly near Rheims.

The Esperanto movement in Japan celebrates in the current year its Golden Jubilee. The Japanese Esperanto Association, predecessor of the present Japanese Esperanto Institute, was founded in Tokyo in June 1906. One of the special events organized on the occasion of the Jubilee is an International Exhibition of Children's Magazines collected through the use of Esperanto.

The Oxford University Philological Society discussed Esperanto on February 6, 1956, in a meeting held at Balliol College. Wm. A. Gething, Past President of the British Esperanto Association, was the speaker.

At the forthcoming Universal Esperanto Congress, to be held in August at Copenhagen, Denmark, a special Children's Congress will be organized. Esperanto-speaking children from all countries will be entertained at the kindergarten "The Playroom", where local children have been learning and using Esperanto for some time.

In Canada interviews on Esperanto were broadcast in recent months over the Television Network of the Canadian Broadcasting Corporation (in English), over the International Service of CBC (in English) and over Radio Canada (in French). All programs originated in Montreal.

At the International Flower Festival scheduled to be held at Nantes, Western France, from April 28 to May 8, 1956, there will be a Booth of the Esperanto Press. Esperanto-speaking interpreters will be on duty.

In the Spanish town of Moyá, in Barcelona Province, the town council has announced that a street will be named after Esperanto. In this small town of 2,300 inhabitants, two Esperanto classes are being taught at present, one at the girls' high school, the other at the headquarters of the local Esperanto club. During the past year, this club has entertained at various times guests from France, England, and Norway, and members have carried on chess tournaments by correspondence with members of five Esperanto clubs in other countries.

"Conflicts in Paradise" (Konfliktoj en Paradizo) is the title of an article on Hawaii in the February 1956 issue of the Japanese Esperanto magazine *La Revuo Orienta*, published in Tokyo. Yukiko Isobe, the author, concludes that "Hawaii is a unique and interesting sociological laboratory for the world of tomorrow" and points out that "boys and girls of all backgrounds are taught from childhood that all men are born free and equal, regardless of race and color; they are friends, neighbors, fellow men – in Hawaii this is enough."

ESPERANTO IN THE SCHOOLS

In Western Germany, the Vocational School for Girls, at Niedermarsberg, Westphalia, recently introduced the teaching of Esperanto.

European universities at which Student Esperanto Clubs have recently become especially active include those of Amsterdam (Netherlands), Hamburg (Germany), and Copenhagen (Denmark).

In Alkmaar, Holland, Esperanto is taught in three public schools. A total of 70 children are enrolled in these beginners' classes. In addition, there is a class for advanced students, and a special class for teachers. Other Dutch schools at which Esperanto is taught include the High School of Technology at The Hague, the Beeklaan High School at The Hague, and the Leyden High School.

In France, latest additions to the schools teaching Esperanto include the High School of Commerce at Montpellier (2 classes, 20 students) and the High School of Péronne (one class, 24 students).

At Palmerston North, New Zealand, 34 students of the Intermediate School are learning Esperanto during their regular "hobby period".

The Institute for the Blind in Vienna, Austria, teaches Esperanto. So do similar institutions in other countries. In the *United States*, the Hadley School for the Blind, at Winnetka, Illinois, runs a highly successful Esperanto course by correspondence in Braille script.

Esperanto examinations organized by the Austrian Government were held in Vienna in December under the authority of the Federal Ministry of Education. The exams come in two stages: for the "Certificate of Proficiency" and for the "Esperanto Teacher's Diploma".

Esperanto kaj Kulturo ("Esperanto and Culture") is the name of a new periodical edited by Dr. André Albault, of Toulouse, France, with the sub-title *Internacia Pedagogia Revuo* ("International Educational Review"). It is an organ of the International League of Esperanto Teachers, and the first issue appeared in January 1956. The magazine is devoted to articles on the theory and practice of education and to matters relating to the teaching of Esperanto in the schools. The magazine is produced in addition to the *Instruista Letero* ("Teacher's Letter") of the same organization, published at Göteborg, Sweden. The letter is devoted primarily to the internal organizational affairs of the League, which has affiliated organizations in Austria, Britain, France, Finland, Germany, Italy, the Netherlands, and Sweden, and individual members all over the world.

In Italy schools at which Esperanto is taught in the current academic year include: the Municipal School of Languages in Milan, the Sebastiano Valfrè School in Turin, the Dante Alighieri School at Voghera, the Leonardo da Vinci School at Forlì, and the Pellegrino Rossi School at Massa. In the latter city the Mayor takes a great personal interest in the teaching of Esperanto. He donated an amount of money for purchasing books in and about Esperanto for the public library.

Training courses for Esperanto teachers are scheduled to be held in the summer of 1956 in a number of countries. The Society of British Esperanto Teachers will hold such a course at Easter. In France the Group of Esperanto Educators (Groupe des Educateurs Esperantistes) is planning its Annual Meeting for April and an Esperanto Summer School for August. Both will be held at the Chateau de Grésillon, which has become the "Cultural Center of the Esperanto Movement" in France.

The Business School of Baden, Switzerland, a government-operated institution, lists an Esperanto class in its current catalogue.

On the Canary Islands, 59 students, including several university professors and a Canon of the local cathedral, are enrolled in an Esperanto class held under the auspices of the Department of Publication, Scientific Exchange and University Extension of the University of La Laguna, on the island of Tenerife. The class is taught by Dr. Juan Régulo Pérez, a member of the university's faculty.

"The Place of Esperanto in the School" was the subject of a report presented by J. H. Sullivan at a meeting of the Society of British Esperantist Teachers, held at the College of Preceptors in London. He discussed especially results achieved in a school type called the Secondary Modern School. While not more than 5 per cent of the students in this school type had the ability to learn any national language in school to the extent of doing more than reading simplified stories, this percentage was increased in Esperanto to something like 45 per cent, he stated, adding that 15 to 20 per cent are capable of reaching a level in which they could carry on a reasonable conversation in Esperanto. In his school, at least 60 percent of the children liked learning Esperanto, he declared, because they felt they were achieving success.

In Marseille, France, Esperanto is now taught in a seventh-grade class of the Rue Candolle Boys' School.

Schools in the Netherlands at which Esperanto is taught officially included in the past year the State Teachers College at Arnhem and the Municipal Teachers College at Dordrecht. In the current academic year the Municipal Teachers College, the Reformed Church Teachers College, both at Amsterdam, the Montessori School at De Bilt, and the I. V. O. School at Bloemendaal have been added to the list.

"Esperanto in the Schools" is the name of a "Bureau" which has been active in the Netherlands for a number of years. It promotes the teaching of Esperanto in the schools and handles practical problems connected with this. The Bureau consists of representatives of three teachers' organizations (the Netherlands Teachers' Association, the Joint Protestant Teachers' Association, and the Catholic Teachers' Association), the Dutch Federation of Parent-Teachers' Associations, the Public Education Association, as well as of the Esperanto Teachers' Group and four Dutch Esperanto organizations. It is financed by contributions from cooperating organizations as well as by special donations and recently received a major legacy under the will of the late Madame A. Pool.

EVEN THE BLIND CAN SEE THE MERIT OF ESPERANTO

IN 1904, *Esperanta Ligilo*, a magazine in Esperanto Braille for the blind was founded. This excellent magazine is still regularly edited and published in Sweden by Harald Thilander, himself blind and almost deaf, who is now seventy-eight years of age. The magazine is distributed to its many readers at far less than the cost of production. With the increased cost of labor and paper, the publisher is now hard put to make ends meet with the funds that he is able to raise in Europe.

Since the founding of *Esperanta Ligilo*, the Esperanto movement has grown by leaps and bounds among the blind. Blind Esperantists, we are proud to say, have seldom been lured astray by those who would sow confusion and disruption within the movement. The most recent directory of blind Esperantists lists over eleven hundred names. The blind Esperantists hold their own international congress each year, in conjunction with the Universal Esperanto Congress.

A few years ago, the blind Esperantists founded Ligo Internacia de Blindaj Esperantistoj, (LIBE), an international league which admits to membership individual blind Esperantists and national associations of blind Esperantists all over the world. LIBE's membership dues are not sufficient, however, to meet even its modest budget, so it is necessary to appeal to the generosity of the public for support.

Neither *Esperanta Ligilo* nor LIBE are self-supporting because the blind as a group are not opulent enough to maintain them. Both enterprises, however, perform invaluable services for the blind of the world, and both do a great deal to promote the Esperanto movement among the blind and in general.

Both *Esperanta Ligilo* and LIBE serve and are highly recommended by members of the North American Braille Esperanto Fraternity (NABEF), which is a group of blind Esperantists within our own EANA. We therefore urge all of our readers who are able, and who feel so inclined, to make generous contributions to either or both of these worthy enterprises. It is extremely convenient that the same person is treasurer for both. Contribution checks can be ear-marked for either *Esperanta Ligilo*, or LIBE, or to be divided between both. Please mention this article when sending contribution checks to: Mr. Peter Wallace, 52 Westacres Crescent, Newcastle-on-Tyne 5, England.

— J. Henry Kruse, Jr.

International Congress of Blind Esperantists (LIBE), Bologna, 1955

EDITORIAL IN "LIFE" AND FACTS OF LIFE

The recent editorial in "Life" Magazine (April 9, 1956) pointed up certain facts in the Esperanto movement throughout the world. Some of these developments have been touched upon in the pages of AE Magazine, and there can be no doubt as to the validity of the general tenor of the "Life" editorial.

Recently, too, the new General Secretary of UEA and head of the Information Section, Dr. Ivo Lapenna, sent out a flurry of letters and releases on the "sensational" news that Soviet Foreign Minister Molotov was reported to have sent a telegram in English and Esperanto to a certain Communist front group in Japan. This "extraordinarily important" news, to quote from Dr. Lapenna, should be "immediately translated and printed in at least one very serious magazine" in each country.

Let it be said that the editors of AE were most sceptical about the whole matter and were most reluctant to even mention this so-called "sensational" news, since our inner sense and our knowledge of the behavior of Communists didn't square with the reports. And we have just received word that the whole "sensational" story is not in accordance with the facts. According to a source in Japan, who indicates that he carefully explored the facts, the telegram sent by Molotov was in Russian and English, and the Chairman of the "Japanese Peoples Council to Establish Normal Relations with the Soviet Union and Communist China", to whom the telegram was sent, thought that the Russian version was Esperanto and nonchalantly mentioned this to the press. From then on the story mushroomed into an article in the London "Sunday Times" and into a series of news releases in the U. S. A.

But what seems particularly questionable to us is the enthusiastic and irresponsible acceptance of this news by the General Secretary of UEA, and his desire to rush immediately into print with a lengthy commentary entitled "Sovet-unio Oficiale Ekuzas Esperanton" (The Soviet Union Officially Begins Use of Esperanto) and detailing the point that "por la unua fojo en la historio de diplomatio la neŭtrala kaj supernacia Esperanto estis uzita en oficiala registara komuniko al alia lando" (for the first time in the history of diplomacy the neutral and supranational Esperanto was used in an official government communication to another country). Since when does a communication between a master and his fifth column in another country constitute "diplomacy" and "an official government communication"? A Doctor of International Law should know the meaning of the words "diplomacy" and "official". Why deliberately fool the public?

Also why did the General Secretary of UEA urge all national information sections and several collaborators of his "Center of Research and Documentation" to "immediately translate and publish" this news in "at least one serious magazine in your country" without having thoroughly checked his sources? What purposes did the General Secretary of UEA have in mind when he prepared his release? For whose benefit were the words, "of extraordinary significance", so irresponsibly employed? Could it be that this is just another transmission belt to present the current Communist line of creating a favorable impression for the Soviet Union and its leaders?

Many of the Esperanto papers did immediately play up the news as "sensational" and "extraordinarily important", to quote a few. It will be interesting to see how many now give the facts of the situation and wonder as we do: Why so much excitement about the "nova epoko" and "reestablishment of Esperanto in the Soviet Union" on the part of the General Secretary of UEA?

—Doris T. Connor

REZOLUCIO KONTRAŬ MISUZO DE LA UEA STATUTO RILATE AL "UNU REGNO NUR UNU LANDA ASOCIO"

Arangaĵoj favore al la celoj de D-ro Lapenna, rilate al akceptado en UEA de pluraj landaj asocioj el unu regno, spite de la klara intenco de paragrafo 13 de la Statuto de UEA, komencas vekti reagon. Tre grava kaj imitinda rezolucio, por Esperantistaj grupoj kiuj deziras justecon kaj harmonion en UEA, ĵus alvenis al ni. En Bulteno 119 de la *Federacio Esperantista de Lancashire kaj Cheshire*, Britujo, Marto 1956, aperas la jena propono por rezolucio:

"KONSIDERANTE kaj diskutinte (1) artikolon aperintan en American Esperanto Magazine sub dato Julio-Oktobro, 1955, kun titolo, "Amasa Eksiĝo de Estraranoj kaj Oficistoj de UEA", (2) artikolon aperintan en la sama revuo sub dato Novembro-Decembro, 1955, kun titolo, "Konflikto en UEA ja havas internan kaŭzon", kaj (3) leteron de la Ĝenerala Sekretario de UEA rilate al tiuj artikoloj responde al demando farita de la Sekretario de nia Federacio konforme al rezolucio akceptita ĉe la konferenco de nia Federacio en Manĉestro, LA PARTOPRENANTOJ EN ĈI TIU KONFERENCO en Blackburn, la 14an de Aprilo, 1956, sen konsidero al la multaj aliaj asertoj en la koncernaj artikoloj (en kiujn la Federacio ne volas enmiksiĝi), PROTESTAS kontraŭ tio, ke, sekve de tro elasta interpreto de paragrafo 13 de la Statuto de UEA, la aliĝoj de kvin landaj asocioj el la Respubliko de Jugoslavujo estas akceptitaj, tiel donante al tiu Respubliko la rajton elekti ses komitatanojn konforme al paragrafo 25 de la Statuto. Nia Federacio opinias, ke la akcepto de tiom da landaj asocioj el unu regno ne estas en la plej bonaj interesoj de nia movado, estas morala malĵuŝaĵo kaj kontraŭas fundamentan principon de egaleco, donante al Jugoslavujo pli da voĉoj en la administrado de la aferoj de UEA ol posedas la aliaj nacioj."

Je la tempo kiam ni presas ĉi tiun numeron de AE, ni ne scias ĉu la Federacio ĉe Blackburn (14an de Aprilo) efektivigis tiun rezolucion. Sed la fakto, ke dum la antaŭa kunveno ĉe Manĉestro la Federacio akceptis kaj plenumis unuan rezolucion por plena konsidero de la afero, estas bona aŭguro. Ĉio tio montras, ke ankoraŭ ekzistas Esperantistoj en UEA, kiuj objekte konsideras kaj diskutas aferojn en Esperantolando, spite de la nova "kulto de personeco" rilate al D-ro Lapenna, kaj la aserto, ke "ni devas fari la promeson aŭskulti sendiskute liajn konsilojn kaj liajn petojn". Sed ni en Usono opinias, ke "la prestiĝa Estro" povas fari erarojn.

Certe dum longa tempo, multaj Esperantistoj miregis pro kvin landaj asocioj kaj ses voĉoj el Jugoslavujo en la administrado de UEA. Laŭ la Statuto, "*principe*" tiu regno devus havi nur unu voĉon pere de Komitato A, ĉar Jugoslavujo havas malpli ol mil Esperantistojn. La Brita Federacio nur pritraktas la fundamentan principon kiel ĝi staras en la Statuto, sed oni ankaŭ povus pripensi la signifan fakton, ke ĉiuj voĉoj el Jugoslavujo estas ĉiam fidelaj al la celoj de D-ro Lapenna, kiel ankaŭ al la celoj de la Kompartio de Jugoslavujo. Tio donas specialan koloron al administrado de UEA. Sed sen konsidero al tiuj mirindaĵoj, restas la fakto pri misuzo de paragrafo 13 de la Statuto.

Paragrafo 13 tekstas jene: "*Principe UEA akceptas el unu regno nur unu landan asocion*". La vorto "*principe*" estas adverba formo de la vorto "*principo*", kiu signifas bazan starpunkton, gvidlinion, fundamentan leĝon. La vorto "*principe*", kune kun la vorto "*nur*", emfazas, ke povas esti nur unu landa asocio en unu regno, *se ni altenas al niaj principoj*. Oni povas rompi la Statuton (tiun paragrafon 13 kun aŭ sen la vorto "*principe*"), kiel D-ro Lapenna ja faris pri Jugoslavujo kaj pri Usono, sed tio estas ago de *senprincipa* intriganto. Do, ni demandas: Ĉu la sinceraj Esperantistoj en UEA permesos forlason de fundamenta PRINCIPO "sendiskute" kaj senproteste? Ni esperas, ke *ne*.

— G. Alan Connor

The Esperanto Association of North America

NIA KONKURSO PRI VARBADO DE NOVAJ MEMBROJ

POST apero de la Jan-Feb. numero de "Amerika Esperantisto" la jenaj niaj membroj varbis novajn membrojn por EANA: *S-ino L. DeVilbiss* (1), *Elsie Yunghans* (1), *C. C. Cummingsmith* (1), *R. T. Vineski* (1), *A. I. Rogus* (1), *Ges-roj R. Holland* (2), *B. W. Haag* (1), *R. Powell* (7), *S. Zemojda* (1), *S-ino L. Fuller* (1), *G. Fuller* (5).

En la konkurso la unuajn kvar lokojn okupas ĝis nun la jenaj varbant-oj: *R. Powell* (7), *G. Fuller* (5), *A. I. Rogus* (3), *Ges-roj R. Holland* (2). Sur la kvina loko staras ĉiuj, kiuj varbis po unu nova membro.

Por la du unuaj, kiuj varbos plej multe da novaj membroj dum 1956, *S-ro D. R. Broadribb* donacos po ekzemplero de "Ilustrita Vortaro de Esperanto", Vol. II, baldaŭ aperonta. Tri pliajn premiojn donos EANA.

Ĉi tie ni reproduktas leteron de *s-ro Powell*, kiu aperis en du gazetoj. Ĉi tiu simpla noto montriĝis tre efika. Venis proksimume 60 informpetoj, kaj jam sep el la informpetantoj aliĝis al EANA. La sperto montris, ke ĝuste tiaj leteroj estas plej efikaj. Ne kontentigu scivolemon de la legantoj per detala klarigo pri Esperanto, sed nur veku ĉe ili scivolemon kaj instigu ilin peti informon de ni. La plua "prizorgado" de informpetantoj estas jam nia, kaj ni ĉiam sukcesas almenaŭ 10% varbi por EANA.

Ĉu estas malfacile por VI imiti ĉi tiun leteron de *s-ro Powell* kaj sendi ĝin al via loka gazeto?

ESPERANTO

Esperanto is a hybrid language for international use that is very easy to learn. Many Americans use Esperanto for corresponding with people in foreign countries, and books and magazines regularly are published in it.

Those interested can get further information by writing the Esperanto Assn., 114 W. 16th st., New York 11, N. Y. The association is a non-profit organization.

Novaj Membroj de la Subtena Komitato. Estas granda plezuro bonvenigi la sekvantajn kiel membrojn de la Subtena Komitato: *Allan Hutcheon*, *Preston Davis, Jr.*, *D-ro F. A. Kubeck*, *John Burt* kaj *Paul J. Kovar*.

Ekstraj kontribuoj al la Subtena Kaso estas ricevitaj lastatempe de la sekvantaj membroj, kiuj tre sindoneme respondis al nia alvoko en la Nov-Jara Bulteno: *Herbert Smart* \$3, *James F. Rettger* \$5, *Mark McWhiney* \$2, *Andrew I. Rogus* \$5, *D-ro & S-ino Joseph Gamba* \$2, *Marion Topham* \$5, *John Salles* \$10, *I. K. Ekstrand* \$2, *J. V. Sorrel* \$5, *S-ino A. Berney* \$2.37, *Julia May Leach* \$5, *D-ro S. B. Kaban* \$5, *D-ro F. A. Kubeck* \$1, *Pastro Robert Sparks* \$1, *Allen L. Brown* \$1.15; kaj *Robert Eadie*, *J. V. Espinoza*, *H. E. Dillinger*, *J. P. Maddex, Jr.*, *M. Whipple Bishop*, *Edward Blekicky*, *D-ro F. J. Belinfante*.

Novaj Membro-Patronoj de EANA: Lastatempe renovigis sian membrecon en la alta kategorio de Patrono por 1956 la jenaj personoj: *S-ino Albert Berney*, *M. Whipple Bishop*, *Henryk P. Boczar*, *John Burt*, *Boris Christoff*, *S-ino Leslie Davis*, *Alfred D. Dennison*, *Frank Hammersley*, *Sara E. Harris*, *Maurice Jagoda*, *William A. Knox*, *S-ino Marie Maffey*, *D-ro George Maggio*, *S-ino Lois Petry*, *Grace Randolph*, *Andrew I. Rogus*, *Isabel P. Snelgrove*, *Wilfred E. L. Todd*, *Paul H. Weaver*, *E. L. Wells, Jr.* Koran dankon al ĉiuj.

“LA INFANOJ DE LA MONDO”

Granda Japana Eldona Entrepreno Bezonas Nian Helpon

KVAR volumoj aperis ĝis nun en la serio de la 15-voluma japana geografia kaj monda enciklopedio *La Infanoj de la Mondo*. Ĝi konsistas preskaŭ tute el artikoletoj verkitaj de infanoj en ĉiuj landoj de la mondo. Oni rapide daŭrigas la preparadon de la aliaj volumoj, inter kiuj troviĝas unu pri Usono kaj Kanado.

Unu el la redaktoroj skribis al ni, ke la materialo ricevita el Nord-ameriko ne sufiĉas, ĉar la temoj kaj devenlokoj de la verketoj ne estas sufiĉe variaj. Proksimume mil artikoletoj kaj cent infanaj desegnaĵoj alvenis el la ŝtatoj California, Florida, Illinois, Massachusetts, Michigan, Missouri, New Jersey, New Mexico, New York, North Dakota, Ohio kaj Pennsylvania. New York, Chicago, Philadelphia, Dayton kaj Tampa ŝajnas esti la solaj grandaj urboj, el kiuj artikoloj estas senditaj al Tokio. Oni bezonas multe pli grandan nombron de kiel eble plej variaj artikoletoj, precipe el la ŝtatoj kaj regionoj ĝis nun ne reprezentitaj.

Eble kelkaj el niaj membroj kaj gelegantoj ne kunlaboris, ĉar ili legis limdatojn, kiuj ŝajnas indiki, ke estas jam tro malfrue. Ne estas tro malfrue. Oni ankoraŭ danke akceptas taŭgan materialon.

La eldonejo Heibonsha kaj ĝiaj redaktoroj uzas Esperanton por diskonigi la projekton kaj kolekti materialon. Tamen *ne estas necese traduki anglalingvajn artikolojn en Esperanton*, ĉar la eldonejo havas sufiĉe da tradukistoj, kiuj komprenas la anglan lingvon. Artikoletoj verkitaj en angla lingvo povas esti sendataj tiaj, kiaj ili estas. Alivorte: Sendu en Esperanto artikoletojn originale verkitajn en tiu lingvo! Artikolojn en angla lingvo—kaj el Kanado ankaŭ en franca lingvo—sendu en la naci-lingva originalo!

La plej dezirataj temoj estas: la lerneja kaj hejma vivo de la infanoj, la laboro de iliaj gepatroj kaj najbaroj, karakterizaj okazaĵoj en la urbo aŭ vilaĝo, kie la infano loĝas. Kvankam la libro estas geografia, la eldonantoj deziras, ke la verketoj ne enhavu ĝeneralajn klarigojn, kiajn enhavas geografiaj lernolibroj, sed personajn travivaĵojn de la infanoj kaj raportoj pri konkretaj faktoj. La infanoj skribu ne pri sia scio, sed pri siaj spertoj, ne pri io, kion ili legis en libro aŭ lernis en lernejo, sed pri io, kion ili vidis, aŭdis, ĝuis, suferis, sentis, pensis aŭ mem faris. La priskribo estu laŭeble plej konkreta kaj detala. Ĝi povas esti tute simpla. Bonaj ekzemploj estas troveblaj en la informa bulteno *La Infanoj de la Mondo*, de kiu ĝis nun aperis 5 numeroj. (Specimenoj estas haveblaj de EANA; prezo dek cendoj.)

Oni povas ankaŭ sendi numerojn de lernejoj gazetoj, kiuj enhavas artikoletojn verkitajn en la maniero priskribita. Oni preferas artikolojn de infanoj inter la aĝoj de 9 kaj 15.

Se vi havas geamikojn, kiuj estas instruistoj aŭ gepatroj de infanoj 9-15-jaraj, instigu ilin al kolektado de taŭgaj artikoletoj. Sendu ilin kiel eble plej rapide al la jena adreso: “*La Infanoj de la Mondo*”, Eldonejo Heibonsha, No. 4, Yonbancho, Chiyodaku, Tokyo, Japanujo.

DON GIOVANNI KAJ MI

George H. Perrine

Okaze mia edzino diras al amikino; "Mi devas gardi Robertson sub la okulo. Li havis etan inklinon al rusaj balletistinoj." Ŝi ridetas al mi; kaj, miavice, mi ridetas ankaŭ, sed kun aspekto iomete mistera kaj romantika. Ankaŭ ridetas la amikino, kompleze penante kaŝi sian miron, ke sub tia eksteraĵo kiel la mia povus embuskiĝi ulo tiel danĝera.

Mi devas konfesi, ke mia eksteraĵo ne estas tro impona. Mia vizaĝo estas neniel rimarkinda; ĝi havas decan nombron da trajtoj ordigitaj laŭ la kutimo, plialtigantan harlinion, okulvitrojn, kaj lipharojn. Rilata al la cetero, mi havas ekipaĵaron normalan – brakojn kaj aknojn kaj fingrojn kaj kruojn kaj renojn; tio ĉio estas kunligita per ĝuste sufiĉe da muskoloj, histo, haŭto, kaj ostoj por ebligi al mi iri malrapide de punkto A ĝis punkto B. Iom maldiketa, mi ne aspektas bone en naĝkostumo, sed, ĉar mi ne scipovas naĝi, tio ne multe gravas. Mi tute ne posedas la muskolaron tremetantan tiel admiratan de la virinoj. Resume, mi ne estas okulfrapa.

De post multaj jarcentoj, la filozofoj senĉese gratas la kapon pri la sennombraj misteroj, kiuj nin ĉirkaŭas. Kial la pomoj falas malsupren? Kial la terglobo turniĝas? Kial la puloj estas nigraj? Kaj laŭ kia sistemo la virinoj elektas siajn edzojn? Al tiuj kvar demandoj, eĉ hodiaŭ la respondoj estas ankoraŭ necertaj. Sir Isaac Newton elpensis tiel nomatan leĝon naturan por respondi al la unua; la astronomoj persistas argumentadi pri la dua; Bernardin de St. Pierre, konsiderante la trian, firmdiris, ke Dio kreis la pulojn nigraj, por ilin fari pli videblaj kontraŭ la blanko de la littuko; rilate al la kvara, neniu – nek eĉ D-ro Einstein – kapablas ekspliki ĝuste kial virino bela kaj inteligenta elektas kiel edzon ekzempleron preskaŭ subhoman.

Tiu lasta demando ofte maltrankviligas min, speciale kiam mi staras antaŭ spegulo. Ĝi min maltrankviligis eĉ dum la mielmonato. Iun tagon, mi pensis, la skvamoj forfalos de sur ŝiaj okuloj, kaj dum la matenmanĝo ŝi min rigardos longe kaj zorge. Kia, ho! kia estos la rikolto? "Jen bedaŭrinda impulso", ŝi pensos, "kiu min instigis edziniĝi al tia kreitaĵo!"

Mi antaŭvidis la danĝeron. Estos nepre necese, mi decidis, fabriki por mi karakteron sufiĉe romantikecan por kontraŭbalanci mian aspekton eksteran. Mi devos planti en ŝian menson la konvinkon, ke ŝia edzo estas ulo admirinda, kies ĉarmon evidentan aliaj virinoj facile perceptas, kaj kies kariero pasinta postlasis nombron da koroj se ne rompitaĵoj, almenaŭ iomete fenditaĵoj.

Tamen, kiel ajn inda estu la celo de tia programo, oni estu ĝentil-homo kaj sekvu la jenajn konduk-regulojn:

1. Neniam, ho! neniam oni mencienu nomojn identigeblajn. Lasante la nuran kavalirecon aparte, oni gardu en la menso la fakton, ke ju malpli da detaloj oni donas, des pli oni atingas la ver-similecon.
2. Ĉiam, ho! ĉiam oni sin limigu al la vero neornamita. Tiu simpla antaŭzorgo evitas la konfuzon kaj la kontraŭdiraĵojn kiuj tro ofte enkaptigas la rakontiston neprofesian.

3. En kelkaj kazoj specialaj (kiel en la dua sekvonta), oni aldonu ne sole la veron neornamitan, sed ankaŭ ĉiujn detalojn. Tiaj esceptoj postulas juĝkapablon tre delikatan.

Mi ilustros la procedon sekvindan per du ekzemploj zorge elektitaj. La jena bone montrus la priskribitan teknikon sub la unua regulo supre:

La edzino kaj mi diskutadis najbarinon, kiu kutime iĝis histeria kiam ajn ano de ŝia familio manifestis la plej etan emon kontraŭstari ŝiajn volojn.

"Tio min rememorigas", mi diris, "pri fraŭlino sur la vaporŝipo *Suffren*. Iun nokton, en meza Atlantiko, kiam ni estis kune sur la boatferdeko, ŝi havis subitan atakon de histerio. Mi devis ŝin rekonduki al ŝia kajuto".

La edzino min ekrigardis kun nove vekita intereso. "Sed kial?" ŝi demandis. "Kion vi faris al ŝi?"

"Ho --", mi paŭzis, kaj kun aplombo ekbruligis cigaredon. "Nenion".

Silento. De tempo al tempo mi povis senti ŝiajn rigardetojn. Baldaŭ ŝi supreniris la ŝtuparon kaj revenis malsupren kun miaj pantofloj. Ĉiuj virinoj, mi supozas, sekrete admiras viron kies karaktero havas flankon brutan.

Estas eble, mi konfesas, ke miaj vortoj estigis impreson iom falsan. Ĉu tio estis mia kulpo? Ja estas vere, ke tiu fraŭlino kaj mi estis kune sur la boatferdeko. Ja estas vere, ke ŝi havis atakon de histerio. Ja estas vere, ke mi ne estis ion farinta. Ankaŭ estas vere, ke du minutojn post nia alveno sur la boatferdeko, kiam ni troviĝis ĉe la piedo de la antaŭa fumtubego, la ŝipo eniris en iom da nebulo; ĉe kio, iu azeno en la pilotejo subite ekfunkciigis la sirenegon: BLU-U-U-U-U-UTTTTT!

Tute ne atendinte tian surdigan eksplodon de sono, la fraŭlino kaj mi eksaltegis almenaŭ unu metron rekte supren, kiel paro da kapridoj ekterurigitaj. Post momento, kiam la supro de mia kranio revenis al sia kutima loko kaj miaj okuloj ĉesis sian svingadon, mi rekunigis la nervan sistemon kaj ĵetis ĉirkaŭrigardon. Jen la kompatindulino, ridanta, krieganta, en stato de duonkolapso. Vane mi penis ŝin kvietigi. Fine mi devis ŝin porti reen al ŝia kajuto, kie mi pasigis bedaŭrindan duonhoron kun ŝia patrino. Tiu sinjorino, ĝis la fino de la vojaĝo, persistis min rigardi kiel specon de serpento.

Kiel mi menciis antaŭe, estas iuj okazoj kiam la edzo devas produkti rakonton plene detalitan. La sekvonta ekzemplo estas tia kazo. Ĝi ankaŭ bone ilustros gravan teknikajeton: oni atendu konvenan okazon, antaŭ ol fari ian aludon al sia glora pasinteco. Neniam oni eltrenu tian temon sen antaŭa preteksto. La afero devas fali nature en la konversacion.

Iun vesperon la edzino foliumis la paĝojn de revuo, paŭzante de tempo al tempo por rigardi reklamon. Sciante ke mi ĉiam havas iom da malforteco je la fotografaĵoj de belaj virinoj, ŝi diris: "Jen unu tre alloga. En lita vesto, ankaŭ".

"Permesu al mi vidi.... Hm.... Vin mi preferas ol ŝin!"

"Sensecaĵo. Nu, rigardu. Ĉu vi ne ŝatas tiun litan veston el nigra punkto?"

"Ho, mi ne scias. Ŝi devus esti pli blonda".

"Ĉu vere?"

"Helblonda -- kiel rusa baletistino kiun mi konis. Ŝi estis vere bela en lita vesto el nigra punkto".

"Ho! Alia konkeraĵo!"

"Tute ne! Nur surŝipa amikino, kiun mi ---"

"Iom intima, konfesu!"

"Aŭskultu. Mi eksplikos la aferon. Iun tagon, sur la vaporŝipo *Parizo*, mi invitis tiunfraŭlinon al la tiunokta balo por la pasaĝeroj. Dum la posttagmezo ni komencis havi iom da vento, kaj la ŝipo dancis kaj balanciĝis sufiĉe por malkvietigi la stomakon de naŭzemulo."

"Kaj vi", demandis la edzino, "kiel vi fartis?"

"Bonege! Ĉe la vespermango, mi hakis vojon tra la mangokarto kiel D-ro Livingston tra la ĝangalo!"

"Sed la baletistino ---"

"Ŝin mi ne vidis ĉe la vespermango."

La edzino ekridis. "Ho! Mi komencas kompreni!"

"Tia ideo ne frapis min. Kiam oni havas dudek jarojn, oni ne estas tre pensema, speciale pri aliuloj. Do, je ĉirkaŭ la oka, mi iris al ŝia kajuto kaj frapis sur la pordon. Mi aŭdis specon de sono sufokita, kiun mi prenis por ia rusa vorto signifanta 'eniru'. Jen la baletistino, vestita per tiu afero el nigra punto, kaj kuŝanta sur la lito. Apud ŝia kapo troviĝis malgranda ujo, kiun ŝi pretenis konvulsie. Ŝi lamentadis angle, france, kaj ruse; ŝi ĝemadis; ŝi vekriadis. Nu, kiel vi scias, mi estas vigla ulo. Mi bezonis nur kelkajn momentojn por kompreni, ke la kompatindulino havas la marmalsanon".

"Kaj kion vi faris, Don Giovanni mia?"

"Kion mi ja povis fari? Mi tute ne povis ŝin forlasi. Mi tenis al ŝi la kapon --- kaj samtempe la ujeton, kiun ŝi plenigadis kaj mi malplenigadis, dum kvar horoj kiuj ŝajnis senfinaj. Kia sperto! Fine, ŝi dormis. Kun tia delikateco kiam oni uzus por forigi muŝon de sur dormanta Venuso, mi silente malaperis, marŝante sur la pintoj de la piedoj".

La edzino ridis ĝis venis la larmoj. "Mi gratulas vin!" ŝi diris tuj kiam ŝi povis denove spiri. "Jen rakonto bela!"

"Kaj plene vera!" mi rapidis aldoni.

"Tion mi kredas!" Ŝi min rigardis, kaj palpebrumis signifoplene.

"Nu!" mi protestis. "Kiam mi diras, ke estas la nura vero ---"

"Jes, jes, kompreneble! Sed kian karieron vi ja havis!" Ŝi ridis denove. "Karulo mia, vi estus povinta doni lecionojn al Don Giovanni!"

Nu, la du ekzemploj, kiujn mi ĵus donis, sufiĉos por montri la ĝeneralan metodon. La fundamenta principo estas simplega. La edzinoj, preskaŭ senesepte, rifuzas kredi, kion ajn rakontas la edzoj pri siaj spertoj kun aliaj virinoj. Do, kiam edzo fanfaronas pri siaj junaĝaj faritaĵoj, lia edzino pensas en si ke li evidente mensogas; ŝi supozas, ke la kompatindulo neniam kapablis logi eĉ muŝon; kaj pli malpli baldaŭ ŝi komencas opinii, ke li estas nur azeno. Sed male, kiam edzo modeste persistas aserti, ke lia pasinteco estas enuiga kaj senincidenta, lia edzino iĝas certa, ke la kontraŭo estas vera.

Tio ĉio donos al vi ian ideon pri la tekniko, kiun oni devas uzi. En mia propra kazo, la edzino estas firme konvinkita, malgraŭ miaj neoj ripetitaj, ke mi estas korrompisto. Kompreneble, mi bedaŭras, ke el miaj vortoj rezultas tia trompaĵeto; sed almenaŭ ŝi havas la opinion, ke ŝi ne edzigis nuran orangutangon.

Tiuj aludoj al Don Giovanni, kiel vi povas supozi, ne donas komparon

tute ĝustan. Tion mi scias, ĉar mi ĵus esploris la aferon. Se vi volas preni la penon akiri la tekston por la opero *Don Giovanni* de Wolfgang Amadeus Mozart, vi trovos, ke mia edzino iomete troigis miajn faritaĵojn. Nelonge post la komenco de la unua akto, la servisto Leporello kantas la famegan *katalogkanton*, en kiu li detale priskribas la diversajn konkerajojn, faritajn de lia mastro Don Giovanni.

Eble vi ŝatus havi precizan komparon inter li kaj mi. Ĉi sube vi trovos tabelon:

<i>DON GIOVANNI</i>	<i>MI</i>
100	Francujo 0
--	Belgujo 0
640	Italujo --
231	Germanujo 0
91	Turkujo --
--	Atlantika Oceano 0
<u>1,003</u>	<u>Hispanujo</u> --
2,065	0

Kiel vi povas facile vidi, mi faris unu gravan fundamentan eraron: Mi neniam iris Hispanujon.

Artikoloj kaj Leteroj al la Redaktoro pri Esperanto aperis lastatempe en la jenaj ĵurnaloj pro iniciato de koncernaj membroj de EANA: "Harvard Crimson" kaj "Boston College Chemical Bulletin" (*Graham Fuller*); "Morristown Daily Record" kaj "The Dover Advance" (*Henry Kruse, Jr.*); "Indianapolis Times", "Indianapolis Star", "Chicago American", "Chicago Sun-Times" (*Robert W. Powell*); "Gwiazda Polarna" (*A. Bartosz*) pri apero de Pan Tadeusz en Esperanta eldono; "Nowy Swiat" (*A. I. Rogus*), reklamo kaj Pasko-festaj bondeziroj de EANA.

Kristana Esperantista Ligo Internacia (KELI) nomis novan reprezentanton por Usono, S-ron Donald R. Broadribb, 406 W. Vermont St., Urbana, Illinois. Depost nun, Protestantaj Esperantistoj turnu sin al li por detaloj pri la organizo. Li volonte donos al ĉiu interesato informojn kaj specimenan ekzempleron de la gazeto "Dia Regno".

Inter nia Esperantista familio: D-ro kaj S-ino W. Solzbacher anoncis la edziniĝon de sia filino *Josephine* al S-ro *Patrick E. Kennon* la 25-an de Novembro en Glen Echo, Maryland. *Ges-roj Harry Harrison* sendis tre spritan anoncon pri "nova aldono" en sia familio: naskiĝo en Majo 1955 de unua filo *Todd*. *Ges-roj David Jagerman* raportis pri la naskiĝo de dua filino *Barbarino* la 18-an de Januaro. *Ges-roj M. E. Muttart* sendis anoncon en formo de bileto por la "Cikoniteatro" pri "nova prezentado", kiu prezentas novan stelulinon *Susanne*, novan filineton naskiĝintan la 13-an de Marto.

1956 Kongreso de EANA en Detroit: De 29a de Junio ĝis 2a de Julio en la bela Hotelo Wolverine, kun malaltigitaj prezoj por loĝado. Spertaj gejunuloj aranĝas alogan programon, pere de Bernard W. Haag kaj grupo en Detroit, kun helpo de Jon B. Willarson kaj Cecile Pollatz de Milwaukee (kiuj helpis aranĝi la Kongreson tie 1955). *Nepre ĉeestu!*

LA ILUSTRITA VORTARO DE ESPERANTO

Komentoj de Donald R. Broadribb

Responde al recenzo pri IVE en la antaŭa numero de AE, S-ro Broadribb, ĉefa kunlaboranto de S-ro Azorin, donas komentojn. En la ĝenerala disputado rilate al IVE, ni ankaŭ ricevis leteron de S-ro Azorin, montranta ke la ĉefa kompilinto de Plena Vortaro, S-ro Waringhien, kiu plej aktive kontraŭas la enhavon de IVE, mem faris multajn similajn 'novaĵojn' en la Suplemento de Plena. Eble senpartiaj kompetentuloj devus esplori la lingvajn tendencojn en ambaŭ verkoj. —La Redaktoro.

EN la januar-februara numero de AE, sur paĝoj 22-26, Doktoro Solzbacher bonvolis recenzi la novan libron *Ilustrita Vortaro de Esperanto*. Ĉar skribis la recenzo sperta esperantisto, kutimiginta al kritika legado kaj uzado de teknikaj verkoj, la recenzleganto ne tiel sperta kaj ne kutimiginta al la teknikaĵoj de esperantologio sendube miskomprenis kelkajn el la deklaroj de D-ro Solzbacher.

Unue, mi deziras memori al la legintoj, ke la proporcioj estas iom neklaraj. IVE (unua volumo) konsistas el ĉ. 660 grandformataj, dukolonaj paĝoj po pli ol 100 linioj. Dum diversaj kritikindaĵoj troviĝas (kaj neniu tion neas), ili estas serĉendaj en la teksto, ili ne frapas la okulojn de la uzanto kiu uzas la libron nur kiel konsultilon.

Ĉar IVE intenciĝis por esperantistoj, ne lernantoj aŭ komencantoj, la aŭtoroj opiniis ke ne estus necese fari bildon "de dolĉeco kaj lumo" pri la lingva stato de Esperanto. Kiu serĉas libron por trovi rekomendojn, tiu konsultu unu el la bonaj lernolibroj, ekzemple tiun de Butler. IVE estas por la sperta esperantisto, kiu konscias pri la diversaj fakcioj, kvereloj, malakordoj, kaj problemoj de nia lingvo.

Unu el tiuj malakordoj estas la t.n. teorio de radikaj kategorioj. Laŭ ĉi tiu teorio, ĉiu radiko esperanta apartenas al gramatika klaso (substantiva, verba, adjektiva...). *Komb*, laŭ la teorio, ne estas neŭtrala, ĝi estas verba radiko. Laŭ ĉi tiu teorio, la vorto "kombiĝi" povas signifi neĉion pli ol "iĝi komb(i)". Ĉar *komb* ne estas, kaj sen aldonita afikso ne povas esti, adjektiva, substantiva, kc., sen tia afikso "kombiĝi" povas esti nur "iĝi kombi". Simile, se *fid* estas verba, "fidiĝi" ne povas signifi "iĝi fido" sed nur "iĝi fidi", kc.

Konsciante pri ĉi tiu fakto, kaj ankaŭ pri la fakto ke la aŭtoroj de IVE malakordas inter si pri la akceptindeco de la teorio de radikaj kategorioj (mi mem ĝin ne akceptas), IVE faris kompromison. Ĉe la -iĝi vortoj ĝi indikas du (foje tri) difinojn: 1. -iĝi -i, por indiki la verban kategorion de la radiko, kiam ĝi estas tia; 2. -iĝi -ata, por indiki la normalan sencan (aŭ -iĝi -a, -o, kc. laŭ la senco); 3. sin -i (kie tiu signifo eblas). IVE antaŭsupozas ke la leganto estas sperta esperantisto, kiu konas la lingvon, kaj ne uzos sensencaĵon. La unua difino estas, do, ne por efektiva uzon (neniu iam diros "mi volas iĝi rapidi"), sed por indiki, por tiuj kiuj akceptas la teorion de kategorioj, la kategorion de la radiko.

Simile, ĉe *ĉies* la diversaj formoj estas teoriaj, donitaj por sugesti al la sperta leganto interesan aspekton de nia lingvo. Se "ĉies" = de ĉiu, do "ĉieslaŭdata" = laŭdata de ĉiu. Tio estas *ebla* uzo, en la kadro de nia lingvo. Ĉu la esperantistoj iam deziros realigi la uzon, tion ili decidos. IVE nur prezentas, ĉi tie kiel aliloke, interesan problemon kaj indikon

pri eblecoj.

Doktoro Solzbacher bonvolis indiki nombron da nebonaj difinoj kaj eraroj diversaj. Pro multaj teknikaj malfacilaĵoj, la preseraroj sumiĝas al ne malgranda nombro (ekzemple, estas almenaŭ unu eraro en 24 el la 612 priskriboj sub la bildoj). Kvankam mi opinias ke en recenzo estas plej bone pritrakti la tekston, kaj ne preserarojn kiujn povas facile trovi ĉiu leganto, mi nenion pli diras pri la tradicio de "preserar-kompilado" kiun daŭrigis D-ro Solzbacher.

Doktoro Solzbacher, tamen, iom intermiksas proprajn ŝatojn kaj preferojn kun efektivaj korektoj, sen averto al la leganto. Sendube (kiel mi jam menciis), li supozas ke la recenzleganto estas sufiĉe sperta por rekonii ilin. Ekzemple, "briko *de* sapo" estas formo opiniata ĝusta de la plej multaj esperantistoj, same, "ne estas lojala, perfide..." estas formo uzata de grandega parto de la esperantistoj, kaj, kiel montras la citaĵoj el la Biblio, formo preferita de Zamenhof dum la lastaj jaroj de lia vivo. *Ebl*, laŭ multaj esperantistoj (kaj la normala uzado) havas transitivan kaj netransitivan sencojn (ne tute bonaj terminoj, ĉi tie). Ĝi signifas, plimalpli, "povanta", "falebla" povanta fali, "lernebla" povanta lerni (i aŭ -iĝi), kc.

Samsence, Doktoro Solzbacher ne menciis en sia recenzo, sendube supozante ke la leganto jam posedas la libron kaj konas ĝian enhavon, ke multaj el la kritikataĵoj estas speciale komentitaj en la libro mem. "Estunta," la alternativaj simboloj por la kemiaj elementoj, kc., ĉiuj estas klare komentitaj en la libro. Ekzemple, en la tabeloj, kiel ankaŭ ĉe la individuaj elementoj, estas donitaj la oficialaj kemiaj simboloj, krome, kun noto, la sugestitaj anstataŭigoj por interesperantista uzado.

Mi povus daŭrigi, sed mia deziro ne estas disputi kontraŭ D-ro Solzbacher, sed atentigi pri la naturo de IVE.

La tasko de leksikono ne estas ordoni, sed ekspliki, sugesti, komenti. La lingvo (ĉiu lingvo) evoluas per la ĉiutaga uzado, ne per la dekretoj de libroj aŭ individuaj personoj. IVE klopodas plenumi la taskon de leksikono esperanta, altkvalita. Ĝi antaŭsupozas, atendas kaj volas, ke la legantoj trovi en ĝi legitimajn informojn pri jama uzado (kaj nenio en ĝi estas netrovebla en la jama uzado, kvankam multaj el ĝiaj informoj temas pri maloftaĵoj, kompreneble). Estas la tasko de la leganto, la sperta esperantisto, uzi la lingvon. Se li kutimas uzi vorton, li ĝin pluuzos. Se li ne kutimas ĝin uzi, kaj ne trovas ĝin kutime en la uzado, li kompreneble ĝin nek uzu nek uzos. Sed se li ja iam trovos ĝin (kaj tiel iam estos), kaj deziros informiĝi pri la signifo aŭ gramatika formo, li rajtas trovi ĝin en la leksikono.

Kiel multaj el vi eble scias, ekzistas du partioj en la kampo de interlingvistiko, la "naturalistoj" kaj la "skematistoj". La naturalistoj preferas vortformojn, kaj derivadon, kiuj plej similas la vortojn en la naciaj lingvoj. La skematistoj preferas vortojn kaj derivadon logikajn, "aŭtonomajn". Ambaŭ partioj estas aktivaj en la nuna epoko de Esperanto.

Por naturalisto, la vorto "bigamio" estas derivaĵo el "bi-", "gam-", "i", kaj "-o". La fakto ke neniu el la tri unuaj radikoj ekzistas sendepende en Esperanto, kaj ke la vorto ne estas tre logika ("du-edziĝ-okupo" se mi tradukus laŭradike) ne ĝenas la naturaliston.

Por skematisto, "bigamio" ne estas derivaĵo, sed aŭtonoma vorto. Li

ridas (kiel ridas—kaj mi opinias ke prave—D-ro Solzbacher) pri la klopodoj de la naturalistoj fari nelogikajn derivaĵojn, uzi pseŭdoafiksojn, kc.

Tamen, denove, IVE, la leksikono esperanta por esperantistoj, devas registri la preferojn de ambaŭ skoloj, kiuj estas tre fortaj. La uzanto de IVE plejparte trovas ke tia vorto estas listigita dufoje, unufoje kiel aŭtonoma vorto (por la skematistoj), unufoje kiel derivaĵo (por la naturalistoj). Denove, kiu apartenas al unu skolo povas ignori la helpilojn donitajn por la alia. Sed la leksikono estas leksikono por la tuta esperantistaro, ne por nur parto, kaj devas registri ĉion.

Kiel D-ro Solzbacher, ankaŭ mi tre bedaŭras la okazajn erarojn kiuj tiel eniĝis fojfoje. IVE estas la unua provo, iam farita, de vera leksikono esperanta. Ĝis nun ĉiuj "vortaroj" estis aŭ nur vortlistoj, kun tradukoj (kiel la verkego de Wuester, kiu ne donas difinojn) aŭ arbitre elektitaj difinoj (kiel la P. V.) ignorantaj la uzadon.

Kontraŭe al D-ro Solzbacher, mi ne opinias ke la libro profitus per kelkaj jaroj pli da atendo kaj prilaboro privata. Tute male, la publikeco estas bezonata. La bonvola laborado de la tuta esperantistaro, la uzantoj mem, estas necesa por perfektigi la verkon.

Ni bedaŭras la relative malmultajn lingvoerarojn (t.e. verajn erarojn). Tiuj eraroj korektiĝos antaŭ ol aperos la dua eldono, kiu aperos post kelka tempo. La spertoj kaj kritikoj ankaŭ ebligis al ni elimini ilin el la dua volumo, kiu aperos post malmultaj monatoj. Ke en la etimologioj kaj difinoj estas kelkaj tre gravaj eraroj, ni konscias. Ni tre bedaŭras pri ili.

Tamen, ni ne opinias ke nia celo estas utopia. IVE ne atingis sian celon, vere, sed ĝi jam iris 3/4 de sia vojo. Per la bonvola helpo de la esperantistaro ĝenerala, ĝi povos venki la restantan kvaronon.

IVE en sia nuna formo estas multrilate pli bona kaj utila ol iu ajn alia leksikono esperanta, por la sperta esperantisto. Ni scias ke ĉiu seriozulo volos akiri ekzempleron, kaj ni esperas ke kompetentuloj bonvolos noti kaj sendi al ni sugestojn, komentojn, kaj korektojn. Ilia kompenso estos la plej grava verko de la plej grava lingvo, IVE kaj Esperanto.

Pri la entrepreno "Infanoj de la Mondo", S-ino Blanche Parker informis nin pri sia aktiveco jene: "Mi skribis plenpaĝan leteron pri la afero al la ŝtatestroj de ĉiuj 48 ŝtatoj. Mi ankaŭ skribis leterojn al 29 infan-gazetoj kaj jam ricevis favorajn respondojn de *Child Life*, *Boy's Life* (skoltoj), kaj *American Girl* (skoltinoj). La infanfako de la *Ruĝa Kruco* ankaŭ interesiĝis, ĉar ili havas internaciajn programojn pri arto kaj korespondado."

D-ro J. B. Melo e Sousa, famkonata Esperantisto kaj pioniro de Esperanto el Brazilo nun loĝas en Usono. D-ro Melo e Sousa jam dufoje antaŭe vizitis Usonon: unufoje en 1910 kiam li kiel oficiala reprezentanto de Brazilo ĉeestis la Sesan Universalan Kongreson en Washington, D. C.; duafoje en 1950 kiam li kaj lia edzino faris vojaĝon tra Usono kaj ĉeestis la Kvardekan Kongreson de EANA. Lastatempe D-ro Melo e Sousa kaj edzino venis denove al Usono por pasigi unu jaron kun sia filo en Kalifornio, de kie ni ricevis de li belan leteron kun aliĝo al EANA kiel Membro-Patrono.

THE HARVARD WORLD FEDERALISTS

Present A Course in

ESPERANTO

FREE OF CHARGE

THE WORLD INTERLANGUAGE
Spoken by over 8 million people today

A Spoken, Written and Reading knowledge in Five Lessons

THURSDAYS: FEBRUARY 16, 23, MARCH 1, 8, 15
PHILLIPS BROOKS HOUSE, THIRD FLOOR, 8:00 P.M.

(Esperanto estas la moderna lingvo por la interfacia mondo. La studento facile lernas Esperanto kaj multe helpas komunajn interkomprenojn.)

Approved - Harvard World Federalists - March 1956

Afiŝo farita de S-ro Fuller kaj metita en pli ol 300 lokoj tra la Universitato.

gumento de "Interlingua" kontraŭ Esperantistoj estis, ke Interlingua estas pure lingvista afero, troviĝas en la manoj de sciencistoj pri lingvoj, Esperanto kontraŭe estas afero amatora, troviĝas en la manoj de diversaj stranguloj, kiuj faris el serioza afero de interlingvistiko iun duon-religian sekton, por kiu diversaj "ismoj" estas pli gravaj ol la lingvo mem. S-ro Fuller, kiu pasintsomere travojaĝis Eŭropon kaj trovis, ke Esperanto kiel lingvo estis por li tre utila, facile sukcesis pruvi praktikan valoron de Esperanto, kaj de lingvista vidpunkto ĝian superecon super Interlingua.

125 studentoj ĉeestis la unuan kunvenon. Post prelego de s-ro Fuller kaj prov-leciono de s-ro Alberg, oni vendis 75 ekzemplerojn de la libro "Esperanto: the World Interlanguage" kaj 24 ekz. de "Edinburgh" vortaro. Estis proponita kurso de kvin lecionoj, ĉiu po du horoj. Partoprenis la kurson 60 personoj. Pro la fakto, ke la kurson partoprenis nur studentoj kapa laŭ kaj spertaj pri la lingvoj, kaj ankaŭ pro la speciala metodo de s-ro Alberg, ĉiu partopreninto plene posedas fundamenton de Esperanto, orientiĝas pri diversaj gramatikaj problemoj kaj havas sufiĉan provizon da vortoj por libere legi facilajn tekstojn kaj daŭrigi memstare la studon de la lingvo.

Post la kurso organiziĝis E-grupo, kiu aranĝas kunvenojn kaj praktikas la lingvon. Ambicio de s-ro Fuller estas membrigi kiel eble plej multajn de ili en EANA, ĉar li prave opinias, ke se post la fino de kurso la nova Esperantisto ne estos forte ligita kun la movado, li facile "reanal-fabetiĝos".

Ĉe la Universitato Miami okazis meze de Februaro inform-kunveno pri Esperanto. Partoprenis ĝin ĉefe kandidatoj por instruistoj de lingvoj. *D-rino Lydia A. DeVilbiss* kaj *s-ro Milo Zvara* faris paroladojn pri kaj en Esperanto respektive kaj distribuis propagandilojn. Malgraŭ tio, ke Florido ne estas tro favora tereno por nia movado, la tieaj malmultaj samideanoj faras ĉion eblan por informi ĝeneralan publikon pri Esperanto.

S-ro F. Lee York, Florido, atentigis nin, ke li vidis en kinejo filmon kun fragmento pri disdonado de Biblio inter niaj soldatoj en Koreo. Inter diverslingvaj Biblio estis ankaŭ la Nova Testamento en Esperanto. S-ro York malavare subtenas EANA, kaj lia nuna propono estas, ke ĉiu membro donacu almenaŭ unu ekstran dolaron jare por propaganda laboro de la Centra Oficejo kaj por plibonigo de "Amerika Esperantisto". Vere post apero de *AE* 32-paĝa ni ricevis multajn gratulojn kaj mondonacojn de la gratulintoj. Ĉies deziro estas, ke *AE* estu digna reprezentanto de Usono en la tutmonda movado.

ESPERANTA KRONIKO

Esperanto ĉe Universitato Harvard: *S-ro Graham E. Fuller*, nova studento de la Universitato, kune kun *S-ro Robert Alberg*, instruisto, sukcesis interesigi lokan grupon de mond-federalistoj pri Esperanto, kaj poste aranĝis tre sukcesan Esperanto-kurson. La grundon por la kurso preparis diskuto en la gazeto "Harvard Crimson" pri Interlingua kaj Esperanto. La ĉefa ar-

La Esperanto-Societo de Milwaukee prezentis televide la 24-an de marto dekmintan informan demonstracion pri Esperanto, kiel parto de la WISN-TV programo, "Hobby House". La programo estis sub aŭspicio de la Milwaukee Publika Muzeo, kaj estis aranĝita de *S-ro Donn Brazier*, oficisto de la Muzeo kaj membro de la Societo. *S-ro Jarvis E. Bush*, prezidanto de la Societo, respondis al demandoj pri Esperanto, kaj *S-ro Jon B. Willarson* kaj *F-ino Cecile Pollatz*, sekretario kaj kasistino, respektive, sidis ĉe manĝotablo kaj interparoladis pri manĝaĵoj, manĝiloj, ktp.

Pli frue, la 2-an de marto, S-ro Bush paroladis pri Esperanto al la Internacia Klubo de Wisconsin State College en Milwaukee. Membroj de la Klubo, venintaj el multaj fremdaj landoj, pro persona sperto subtenis la asertojn de S-ro Bush pri utileco de neŭtrala lingvo.

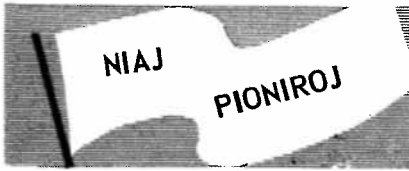
La Societo kunvenas dusemajne en la YMCA en Milwaukee kaj havas dudek-tri agemajn membrojn. La kurso por novlernantoj rapide progresas, kaj tre kredeble pli ol dek sukcese finos ĝin en junio. La Societo eldonas interesan kaj amuzan dusemajnan bultenon por membroj kaj amikoj. Iu, kiu dezirus ricevi tiun ĉi bultenon dum jaro, sendu 25 du-cendajn poŝtmarkojn al S-ro Jon B. Willarson, Sek., Esperanto-Societo de Milwaukee, 5788 Milwaukee River Parkway, Milwaukee 9, Wisconsin.

Vizitis la Centran Oficejon lastatempe du eminentaj Esperantistoj el Eŭropo. *S-ro Ralph Harry*, Ĝenerala Konsulo por Aŭstralio en Svisujo vizitis mallonge dum li trapasis Nov-Jorkon, kaj *S-ro Lorcan O'buiginn* el Irlando, kiu estis survoje al nova laboro en Ottawa, Kanado.

Ni bedaŭras raportoj pri la morto de: *James E. Furay* la 20-an de Julio 1955 en Florido. S-ro Furay, eminenta persono en la informservo "United Press", interesiĝis pri Esperanto antaŭ iom pli ol dek jaroj. Li restis dum la jaroj plej fidela amiko kaj subtenanto de EANA. En Februaro 1956 mortis *J. W. Hope*, Vancouver, Kanado. Li estis veterano kaj pioniro de Esperanto kaj EANA.

Ges-roj Roy E. Holland, kies rondvojaĝo tra Eŭropo per Esperanto (vidu bildon malsupre) vekis tiom da intereso en ilia hejmurbo, raportis ke ili faris ĝis nun 22 paroladojn pri Esperanto kaj pri siaj spertoj antaŭ plej diversaj grupoj, kiel ekzemple kluboj en lernejoj, lokaj Internaciaj Klubo, loka filio de Amerika Asocio de Universitataj Virinoj, ktp. Ili kutime montras filmojn pri la vojaĝo kaj disdonas al interesuloj "slosilojn" de Esperanto. Ili ankaŭ prezentis la filmojn antaŭ membroj de lokaj Esperanto-societoj en Chicago kaj Milwaukee. S-ino Holland, sekretariino de la Esperanto-Societo de Ĉikago, sciigis ke la Societo regule kunvenas por ekzerci Esperanton. Kelkaj novaj membroj aliĝis lastatempe pro la kurso de Ges-roj Holland en YMCA, kaj la grupo nun estas okupata pri planoj por ebla prezento de televida programo pri Esperanto pere de la loka eduka televida stacio. Sukceson en la klopodoj!

Roger Paul Heller: Komencis lerni Esperanton en 1908 pro artikoloj kaj lecionoj en la "North American Review". Dum la jaroj 1910-1913 servis kiel Sekretario de la Nov-Jorka distrikto de EANA. Instruis diversajn kursojn de Esperanto kaj kunlaboris dum la jaroj kun la nun mortinta samideano *A. S. Mellichamp*. Laŭ profesio, inĝeniero pri elektro. Nun 67-jara daŭrigas siajn sciencajn studojn per analizo de la efiko de muziktonoj sur emocioj de bestoj.

Fenton S. Stancliff: Lernis Esperanton en 1906 per lecionserio en ĵurnalo. Kunlaboris pri eldono de la Enciklopedio de Esperanto. Pasigis centojn da horojen statistika laboro pri gramatikaj kaj afiksaj elementoj en la verkaro de Zamenhof. Verkis artikolojn pri statistikaj, sciencaj kaj muzikaj temoj por multaj Esperantaj gazetoj. Ankoraŭ aktive interesiĝas pri Esperanto, kaj lastatempe en letero skribis: "En la fono de mia menso mi havas scienc-fikian rakonton kun pluraj ĉapitroj, kion eble mi povos iam prilabori." Bravo, kaj ni atendas la rezulton!

Grace Randolph: Lernis Esperanton en 1909 en kurso de *Arthur B. Baker*. En 1910 ĉeestis la Sesan Universalan Kongreson en Washington, kaj tie konatiĝis kun D-ro Zamenhof kaj lia edzino. En 1914 vojaĝis al Eŭropo, kie ŝi estis gasto de Esperantistoj en Anglujo. Ŝi estis sur ŝipo survoje al la Universala Kongreso en Parizo, kiam la unua mondmilito eksplodis. Post unu nokto en Parizo, ŝi revenis al Londono, de kie per helpo de la famkonata Komisiono de

Hoover, ŝi sukcesis reveni al Usono en amasloĝejo de la unua revenanta ŝipo. Ĉeestis kongresojn de EANA, kaj ĉiam lojale subtenas la Asocion.

Carroll A. Holbrook: Unue interesiĝis pri Esperanto kiam li renkontis la nun mortintan samideanon *G. W. Lee* dum ĵurio-servo. Dum la jaroj la du fariĝis bonaj amikoj, interkorespondis kaj ĉeestis kunvenojn de la tiama Bostona Klubo. Ĉeestis la Sepan Universalan Kongreson en Antverpeno 1911, kio estas por li neforgesebla sperto. Dum la jaroj lojale kaj sindoneme subtenis la laboron de EANA.

F. M. Goodhue: Antaŭ 40 jaroj estis membro de la Bostona Esperantista Societo kaj desegnis por ĝi la glumarkon uzitan dum multaj jaroj. Tradukis Esperante kelkajn librojn. Nun denove troviĝas inter la membroj de EANA.

George A. Corson: Lernis Esperanton en la jaro 1910. Aktive laboris dum multaj jaroj en la Nov-Jorka Esperanto-Societo. Nun vivas kviete ekster Nov-Jorko, sed retenas viglan intereson pri Esperanto, kaj de tempo al tempo vizitas la Centran Oficejon de EANA.

Fred E. Hutchins: Unue interesiĝis pri Esperanto en la jaroj 1903-1906, kiam li trovis lecionojn en la ĵurnalo "Montreal Star". Kiam aperis la unuaj numeroj de AE, li tuj abonis ĝin, kaj depost tiam daŭrigis sian intereson pri Esperanto kaj FANA.

Andrew I. Rogus: Lernis Esperanton 1920-1921 en rondo de Polaj studentoj dum studado ĉe Universitato Valparaiso. Gvidis kursojn de Esperanto en South Bend, Indiana, en Detroit, kaj en Philadelphia. Ĉeestis kvar kongresojn de EANA. Nuntempe loĝas en Brooklyn, N. Y., kaj aktive kunlaboras en la Esperanto-Societo de Nov-Jorko, kies prezidanto li estas.

KOMENTOJ DE S-RO AZORIN SENDITAJ KUN REKLAMO PRI I.V.E.

"Ilustrita Vortaro de Esperanto"

Zamenhof, en 1887, internaciigis la vortojn ordinarajn. Lineo (Carl von Linné) antaŭe internaciigis la nomaron de plantoj kaj bestoj. Ambaŭ lingvaj sekcioj tuŝiĝas, nature, kaj kiam IVE esperantigis unuafaje milojn da zoologiaj kaj botanikaj nomoj, laŭ regulo 15 de PG, ĝi trovis iujn vortojn natursciencajn en la Fundamenta Radikaro, kaj nur en 5 montriĝis jenaj diferencetoj.

DELFeNo, en la Fundamenta Radikaro: *A. dolphin, F. dauphin, G. Delphin*, kaj *Po.R. kiel H.Sv. delfin, L. (science) delphinus*. Por PV ĝi estas "mara mambesto el fam. de balenoj." Ĉar la radikvorto estas fundamenta, ni ĝin respektis; nature, ne la eraran difinon. Tiel ni diris sube.

DELFeNo: 1. Zoologie, genro de mambestoj cetacaj el fam. delfinida. 2. Ĉiu mambesto el tiu genro. 3. Titolo nobela. 4. Suda kunstelaro. 5. Genro botanika de herboj renonkulacaj. 6. Planto el tiu genro. 7. Verd-kolora pigmento el tiu vegetalo. 8. Griza mineralo epidota. Ni povus apliki la formon Delfino, nur por la sep sencoj novaj, sed kial ne diri, pro timo al kritikantoj, ke la nomo zoologia pli proksimiĝas al Delfino ol al Delfeno?

FRINGo kaj FRINGELo, (*L. fringilla*), estas por PV, la unua "paser-birdo kun varikoloraj plumoj", kaj la dua, "G. el paserbirdoj". Kaj PV aldonas naive, ke ĝiaj "teknikaj vortaristoj ne interkonsentas pri la preciza signifo de tiu vorto". Nia IVE respektas la vortojn fundamentajn, Fringo kaj Fringelo, sed aldonas: FRINGILo = Zoologie, genro de birdoj paserordaj el familio fringilida, kaj ĉiu birdo el tiu genro. Tio estas eble atenco al teknikaj vortaristoj de PV, sed ne al Fundamento.

Simile okazas al CEJANo-CIANo (*L. cyanus*), kaj al AJLo-ALIo (*L. allium*). Tamen, la Akademio instigata de aŭtoro rivala al IVE, proponas kondamni la kvin sciencismojn kun la libro eĉ, ĉar, pli zamenhofa ol Zamenhof mem, kiu permesis tion bonsense kaj klare, ili estas "novaj, elpensitaj formoj".

—Francisco Azorin

ILUSTRITA VORTARO DE ESPERANTO

Unua volumo A-K

666 paĝoj, grandformataj, 7" x 9½" (17 x 23 cm);
612 ilustraĵoj; 20,200 difinitaj vortoj;
deklingva kaj etimologia klarigo de ĉiu ĉefvorto;
miloj da ekzemploj, plej ofte zamenhofaj.

\$7.00 *bindita*; \$6.50 *broŝurita*; *afrankite*

Esperanto, 114 W. 16 St., New York 11, N. Y.

DEZIRAS KORESPONDI

Kosto de anonco: Eksterlande, unu vorto aŭ mallongigo por unu cendo (ses vortoj por 1 int. respondekupono); Enlande, unu vorto por du cendoj.

- Brazilo.** Moacyr Vitale, Rua Joaquim Nabuco 4, *Salto* (Est. de S. Paulo). Deziras korespondi kun geaktoroj.
- Francujo.** F-ino Michelle Rumaux, *Fos-sur-mer* (B. du Rh.). Deziras korespondi kun Amerikanoj.
- Germanujo.** Wilhelm Löwer, 16 *Elgerhausen* bei Kassel. Sendu bele a frankitajn PK, let., broŝ., gazetojn por ekspozicio kaj letervespero. Ankaŭ deziras korespondi.
- Hispanujo.** José Mª Auset, Salamero 25, *Graus* (Huesca). Deziras korespondi kun Usonanoj kaj interŝanĝi PM.
- Hispanujo.** Antonio Torres Martinez, Alto, num. 62, 1°, *Cartagena*. Deziras korespondi kun gesamideanoj en Usono.
- Japanujo.** Sukenob Fukudome, ĉe Baikadoo Yakuhin, 16 Harimaya-choo, *Koochi-urbo*, Shikoku. Deziras korespondi.
- Japanujo.** Kiniĉi Uedo, Koŝien 9, *Naruo*, Niŝinomija. 18-jara studento, Baptisto, dez. kor. kun samaĝaj ge-kristanoj en Usono.
- Portugalujo.** F-ino Maria Gabriela Amorim, R. Alex. Herculano 82, *Torres Novas*. Deziras korespondi per il. PK.
- Portugalujo.** Manuel Batista D. Vermelho, Rua Miguel Pais 110, *Barreiro*. Donas informojn pri naturkuraciloj.
- Svedujo.** Erik Bengtson, Ljunghokmsvägen 19, *Falkenberg*. Deziras korespondi kaj interŝanĝi PK kun Usonan(in)oj.
- Svedujo.** Kerstin Rönnelid-Ström, Sveavägen 8 A, *Värnamo*. Sveda patrino kun dujara kaj sesjara filinoj deziras korespondi kun patro aŭ patrino por interŝanĝi infanobjektojn.
- Svedujo.** Eric Castell, Postfack 62, *Ryd*. Deziras korespondi kaj interŝanĝi ilustritajn poŝtkartojn.
- Usono.** Patrick Griffin, 3289 Granville Ave., *Los Angeles* 66, California. Studento, 15-jara, dez. kor. pri astronomio, kaj dez. interŝ. monerojn, PK, PM. Certe respondos.
- Usono.** Gregory J. Nunz, Box 109, *Boron*, California. 22-jara inĝeniero deziras korespondi kun junulino en Francujo.
- Usono.** Peter Tan, Luther College, *Decorah*, Iowa. Ĉina studento deziras korespondi kun samideanoj tutmondaj.
- Usono.** F-ino Barbara Moscarello, Shonghum Mountain Sanitarium, *Morristown*, N.J. partoprenos la kunvenon de medicinaj teknikistoj en Quebec Kanado, la 17 ĝis 21 de Junio. Deziras kontakti kun aliaj partoprenontoj de tiu kunveno.

"La Filatelisto", a bulletin for philatelists and general correspondence. Published in France, bimonthly, 20 pages, it lists in each issue several dozen addresses of correspondents throughout the world. Anyone who wishes contact with the world and wishes to find pen-pals or the possibility of small business exchange abroad, will find this bulletin useful. Subscription for the year only \$.85. Add 10c for airmail transfer. Send your order to: *Esperanto, 114 W. 16 St., New York, N. Y.*

POPULAR ESPERANTO BOOKS

The Central Office is equipped to supply all your book needs. When you buy books from the "Esperanto Book Service" all profits are used to give you a better magazine and office. Place all your orders through the "Esperanto Book Service".

PRACTICAL ESPERANTO , Dr. Wm. Benson. Many use this text for class or self because it is unique with 650 pictures to illustrate rules, affixes, vocabulary, etc. Grammar in English, exercises in Esperanto. 160 pp. illustrated.....	\$.25
REED'S PRACTICAL GRAMMAR , Dr. Ivy K. Reed. A very complete beginner's text for class or self, with extensive examples, dialog, etc. Offset reprint, a few pages slightly blurred but fully usable. 142 pp. with vocabularies and a complete index. Original price 75¢, reduced to less than half-price.....	.35
ESPERANTO: THE WORLD INTERLANGUAGE , Connor-Solzbacher-Kao. The new complete manual of Esperanto. "6-books-in-1": history, textbook, reader, world directory, 2 dictionaries. All in one vol. 245 pp.....	Paper \$1.50; Cloth 3.00
COURS PRATIQUE D'ESPERANTO , preface by Th. Cart. Complete text in French with exercises, Partie Élémentaire & Supérieure, 2 vols, 239 pp...	1.45
ESPERANTO GRAMMAR & COMMENTARY , Cox. A detailed and thorough analysis of Esperanto grammar in English, innumerable examples. 371 pp.....	2.00
ESPERANTO (World Language Series) , Prof. Mario A. Pei. Complete Esperanto chapter from "World's Chief Languages". Gram. survey, vocabularies, etc.....	.25
WORLD'S CHIEF LANGUAGES , Prof. Mario A. Pei. A guide and survey of languages of entire world, incl. Esperanto. Maps, glossary, index. 663 pp....	Cloth 6.00
EDINBURGH DICTIONARY , Esp-Eng & Eng-Esp. Excellent and complete, in concise form. The very best small dictionary for English speakers. 288 pp....	Cloth .85
MILLIDGE ESPERANTO-ENGLISH DICTIONARY . Latest edition with 2nd, 3rd, 4th, 5th, & 6th "Aldonoj de la Lingva Komitato". Complete, 490 pp.....	2.50
FULCHER & LONG ENGLISH-ESPERANTO DICTIONARY . Incl. proper names and neologisms. Each meaning listed separately. Complete, 348 pp.....	Cloth 2.35
PLENA VORTARO DE ESPERANTO , Grosjean-Maupin. Esp-Esp. The new latest edition, all-Esperanto dictionary with <i>Suplemento</i> , 511 pp., 4x5½.....	Cloth 3.35
SUPLEMENTO AL PLENA VORTARO , separate edition, 6x8 in., 63pp.....	1.25
FUNDAMENTA KRESTOMATIO , Zamenhof & others. Authoritative chrestomathy and literary guide. Innumerable model stories, poems, etc. 472 pp.....	Paper 1.85
Latest edition, with additional foot-notes, etc., de luxe printing,.....	Cloth 3.15
KARLO , Edmond Privat. Very popular easy first-reader, used in many classes. Life of Karlo as he grew from boyhood to young manhood and marriage. 43 pp....	.25
THE BIBLE in Esperanto (Sankta Biblio) . The best "Reader". Beautifully printed. Bound in blue, art vellum, 8vo, latest ed. on excel. Bible paper. 996 pp....	Cloth 2.50
ESPERANTO SORTIMENTO . Five books, good reading at low cost: <i>Akrobato de Nia Sinjorino</i> , legend of France, 25 pp; <i>Blanche-Virgolino de Lille</i> , medieval romance, 42 pp; <i>Lando de Argenta Akvo</i> , story of Far West, 48 pp; <i>Miŝerere</i> , music story, & <i>Thais</i> , by Anatole France (2 bks in 1), 66 pp; <i>Rozujo Ĉiumiljara</i> , the miracle of love, 48 pp. Each book 25¢. Entire sortimento for only.....	1.00
RARE COLLECTION OF 25 ESPERANTO KEYS . Albana, Angla, Araba, Baska, Ĉeĥa, Dana, Estona, Finna, Flandra, Franca, Germana, Hispana, Hungara, Islanda, Itala, Japana, Malaja, Norvega, Persa, Portugala, Romane, Serba, Slovaka, Sudafrika, Sveda. Contains several rare items. Most complete collection...	2.75
INDIAN BEAD STAR . Genuine "Kiowá" work, tiny Indian beads on fine buckskin, round white ground with green star, beautiful rare art piece, 1 1/4" dia., brooch..	1.00
GREEN STAR PENDANT . Round white ground with green star on both sides of pendant, nickel trim, eyelet & 1 link, for necklace or watch-chain, 1 1/16" dia...	.75
ENAMEL GREEN STAR . Round white ground, gold trim, 7/16", button or brooch..	.65
On pentagonal white ground, with an E, gold trim, 7/16" dia., button or brooch...	.65
On star-shape ground, with E, white edge, gold trim, 10/16", button or brooch....	.65
On round white ground, gold trim, 1/4" dia. (small), with 2" pin, tie-pin only.....	.65

(Members of EANA deduct 10% from above prices.)

Esperanto Book Service, 114 W. 16 St., New York 11, N. Y.

THE CONNOR COURSE IN ESPERANTO

Correspondence Course with Vinylite Records
Instruction by Doris Tappan Connor

The "*Connor Course*" is unique, — it provides real-life disk conversations plus personal instruction. You *converse* with the disk and *confer* with the instructor. Compiled by experts.

The complete "*Connor Course*" includes the following:

- (1) A lively text, "*Esperanto: The World Interlanguage.*"
- (2) Eight "*Vinylite*" double-sided 10 records, 78 r.p.m.
- (3) A practical and easy-to-follow "*Study Guide*" (82 pp.)
- (4) Personalized instruction and guidance of *Mrs. Connor*.
- (5) Supply of answer paper and printed return envelopes.
- (6) An interesting card game, to develop your vocabulary.
- (7) And finally, an official "*Certificate of Achievement*".

FOR INDIVIDUAL STUDY: The complete "*Connor Course*", as described above, will be sent postpaid for *only* \$36.

FOR GROUP STUDY: Buy one complete *master course* at \$36. Each additional member pays *only* \$6 more for Textbook and complete Study Guide for his own use.

Full money-back guarantee. So, place your order *NOW*:

LINGUAPHONE HOME STUDY COURSES

You can learn *ESPERANTO*, or any other language listed below, by the world-renowned *Linguaphone* Ear-Eye Method. Order through the *Esperanto Book Service* for benefits to both yourself and your Esperanto Central Office. You may select:

Esperanto	Russian	Swedish	Persian
Italian	Finnish	Hebrew	Hausa
Irish	Arabic	Bengali	Spanish
Polish	Japanese	Greek	Dutch
Chinese	Latin	German	Afrikaans
Malay	French	Czech	Hindustani
English	Portuguese	Norwegian	Effik

Regular list price for *Esperanto*, complete course, is \$57.50. Most other languages are priced the same. A few higher, a few lower — dependent upon number of records and other factors. Write to *Esperanto Book Service* about any language in which you are interested. Special payments for members of EANA.

Esperanto Book Service, 114 W. 16 St., New York 11, N. Y.